

Noget mere om Ørsø - Rundt om Ørsø.

For nogle år siden skrev jeg noget om Ørsø med udgangspunkt i den vej jeg fulgte til skole i årene 1947 – 1954. Jeg vil nu fortsætte med de ejendomme og beboere som jeg kendte rundt om Ørsø – ikke dem alle, men dem der var inden for min sfære som dreng og ung i Ørsø. Jeg har fulgt urets retning rundt.

Bjergvej 12, Ørsøled, ejedes af Lars Christian Jensen, født 1852 i Hørby, der med ret til aftægt på stedet solgte til Anæus Pedersen. Anæus hustru hed Laurine, og hun havde sønnen Anders Christensen. I 1943-44 solgte Annæus ejendommen til Otto Thomsen. Der var to børn, Else og Hardi. Hardi overtog en kort overgang ejendommen. I dag ejes den af Anne Marie og Michael Junker

Lyngmosevej 5 ejedes ifølge tingbogen af C. Juul Christensen, der var født 1866 i Flade sogn. Efter ham overtoges den af sønnen, Jens Peter Christensen, og efter ham igen af hans søn, Svend Juul Christensen.

Lyngmosevej 7 solgtes i 1910 af Anders Peter Andersen til Anders Peter Gregersen, der var født 1875 i Aså. I 1946 blev ejendommen overtaget af hans søn, Per Gregersen.

Lyngmosevej 9 ejedes fra 1940 af Jens Valdemar Gregersen, der overtog den fra svigerfaderen Jens Nikolaj Hansen, da han blev gift med datteren Marie. Jens Valdemar var søn af ovennævnte A.P. Gregersen. Min første erindring om Jens Valdemar var fra ca. 1950 da jeg en vinterdag kom ud i skolegården, hvor han holdt med et spand heste for en slæde. Han sagde til mig, at jeg havde langt at gå (4 km) så nu måtte han hellere køre mig hjem. Jeg syntes det var en flot gestus, men sandheden var nok at hans vinterstive heste trængte til at blive rørt, eller at han skulle tale med min far. For mig var det ren luksus at blive kørt hjem.

Lyngmosevej 11 var (Laurine) Rinne og Chr. Richard Nielsens ejendom, som de havde overtaget efter Chr. Richards forældre (Kristen og Ellen Nielsen) i 1928. Rinne var fra naboejendommen, Dorfvej 26. De var venner med mine forældre og jeg husker ham som en spøgefugl/drillepind. Engang - vistnok som 10-årig gik jeg forbi ejendommen, hvor han stod i gårdsleddet. Han spurgte hvordan min far havde det. Jeg mente, at han havde det godt nok. Er han da ikke syg, spurgte han. Det roterede i mit hoved et øjeblik, men så fortsatte han – jeg har hørt, at han har været syg siden valget! Så faldt 10-øren – min far var ivrig tilhænger af det politiske parti Retsforbundet, der var gået stærkt tilbage ved det nyligt afholdte folketingsvalg. Jeg gik selvfølgelig hjem og aflagde beretning, hvorved spøgen nåede hans mål = min far. Rinne og Chr. Richard havde en søn, Holger, der først i 1940-erne som elev på Ørsø Mejeri mistede en arm ved en arbejdsulykke. I 1965 solgte de ejendommen til Per Albin Larsen.

På ejendommen Ørsøvej 43 boede Magna og Carl Ingeman Olsen samt Magnas far, fhv. dykker Jens Chr. Sørensen. Carl Olsen købte jfr. Tingbogen 20/3-1943 ejendommen af faderen, Lars Chr. Olsen. Magna og Carl havde børnene Elisabeth og Eva.

Ørsøvej 45, Dalsminde, som også hører med til betegnelsen Lyngmose, ejedes af Knud Johansen og beboedes også af hans moder og søsteren Grethe. Knud havde overtaget ejendommen efter forældrene, Eskild og Ane Marie Johansen, og Eskild havde overtaget den efter sine forældre, Knud Johansen og Ane Levisen, der ifølge skøde- og panteprotokollen købte den i 1866.

Dorfvej 26 er beskrevet i min artikel om den seksvingede mølle. Ifølge skøde og panteprotokollen tilhørte ejendommen før 1860 min tipoldefar, smed Anders Jensen, hvorefter den 1860 blev overtaget af hans søn, smed Kresten Andersen, Kousheden, der i 1867 solgte til Rasmus Mikael Olsen, som på en del af arealet opførte møllen.

På Dorfvej 28 boede Johanne og Marius Fjeldgaard. Hans bedsteforældre, Katrine og Jens Kr. Fjeldgaard, der var født i Fjeldgaard i Melholt i 1850, havde ifølge skøde og panteprotokollen købt ejendommen i 1906, men Marius var født i Bredholtskov og overtog i 1944 ejendommen efter bedsteforældrene. Han havde i mange år en rute, hvor han kørte rundt i Dronninglund by og solgte mælk for Ørsø Mejeri. Johanne og Marius havde børnene Kirsten, Preben, Lisbeth, Margit, Anni, Kristian og Susanne.

Dorfvej 37, Øster Lyngmose, ejedes af Søren Østerled Andersen, der købte ejendommen i 1947 af Søren Sørensen, som flyttede i nyt hus, Dorfvej 6, Ørsø. Maren og Søren Sørensen havde haft ejendommen fra 1915. Søren Ø. Andersen flyttede efter nogle år til en ejendom på Rørholtvej i Dronninglund.

Ejendommen Dorfvej 40, Løgtvedholt, var en mindre ejendom, hvor ejeren, Christian Olsen, fra omkring år 1900 drev tømmerforretning. En datter, Ellen Pedersen, Kalmargaard, boede som pensionist i huset Ørsøvej nr. 85. I 1943 blev ejendommen solgt til Niels Madsen. Jeg husker børnene Knud Erik, Børge, Hardi, Kjeld og Jørgen samt pigerne Hanne og Elsebeth + 3 mere. I 1957 flyttede Niels Madsen til Halsegnen og solgte Løgtvedholt til Tage Jørgensgaard Thomsen fra Bolle.

På ejendommen Lille Løgtved, Dorfvej 42, var der i 1844 en 27-årig enke, Karen Marie Christensdatter, med 2 børn. Hun giftede sig med en ung mand fra Ribe, Jens Peter Hermansen, f. 1818 i Grimstrup sogn. De fik børnene Christian Jensen, Bodil Marie Jensdatter, Herman Jensen, Niels Sillars Jensen, Lars Jensen, Poul Christian Jensen, Anton Jensen og Jens Peter Jensen. De er nævnt fordi flere af dem overtog ejendomme på egnen. Sønnen Herman Jensen overtog ifølge tingbogen Lille Løgtved i 1885, og hans søn, Jens Peter Hermansen overtog den i 1912. Hans enke, Line, solgte i 1957 ejendommen til Anders Sørensen, der havde haft St. Sindholt i Ajstrup. Ragna og Anders Sørensen havde børnene Christian, Arne, Anna og Kathrine.

Løgtvedvej 1, var en mindre ejendom hvor Alma og Hans Pedersen boede. Hans havde overtaget ejendommen i 1922 efter forældrene, Maren og Jacob Pedersen. Hans og Alma havde børnene Jacob og Inga. Jacob flyttede som voksen til Als, hvor han fik arbejde på Danfoss. Inga bor stadig i Dronninglund.

Ejendommen Løgtvedvej 2 købtes i 1883 af Peter Carstens, der i 1917 solgte til Jens Jensen, som allerede i 1921 solgte til Helga og Niels Søndergaard. De havde ejendommen til 1964, hvor den blev overtaget af sønnen Hans Søndergaard.

Ejendommen Løgtvedvej 4 ejedes sidst i 1800-tallet af en søn fra Lille Løgtved, Lars Jensen. Af hans børn kan nævnes Jens Peter Hermansen, der etablerede herreekviperingsforretning i Dronninglund, Henriette K. Hermansen Jensen, der blev gift med en gårdejer i Skæve, men som ung enke købte købmandsforretningen Bjergvej 1 i Ørsø, og Harald Hermansen Jensen, der overtog ejendommen efter moderen og i 1962 solgte til næste generation, Ellen og Anton Jensen, der også

drev køreskole.

Ejendommen Store Løgtved, Løgtvedvej 6, købtes i slutningen af 1876 af Poul Nielsen på tvangsauktion. Poul Nielsen var bror til min oldefar og fra Nesgaard i Øster Svenstrup ved Brovst og havde hidtil haft en gård i nærheden af hjemmet. I 1897 købte han Sejlstrupgård ved Fræer og flyttede, mens hans ældste søn blev og bestyrede Store Løgtved. Ifølge skøde og panteprotokollen solgte han den 28. juni 1905 Store Løgtved til August Callisen, en søn fra Øster Aagård ved Gåser. I 1934 blev den overtaget af hans søn, Knud Nyholm Callisen. I dag drives den af næste generation, Kurth Nyholm Callisen, der samtidig har revisionsvirksomhed.

Jeg har tidligere omtalt ejendomme ved Gl. Kongevej og i Ørsø by, så nu går jeg til området øst og syd for Ørsø.

Østergaard, Skelgaardsvej 95, lå oprindeligt oppe i bakkerne syd for Kalmergaard og blev benævnt Østerhuset. Der hørte også jord/hede til ved det nuværende Østergaard, og på et tidspunkt blev ejendommen flyttet til dette sted. Min onkel, Laurits Jensen, der blev født på ejendommen Stalden i 1914, fortalte, at Jens Rasmussen dyrkede arealet i bakkerne i mange år, men på et tidspunkt mageskiftede han med Otto Jensen i Skelgaarden. Både arealet i bakkerne (15-16 tdl.) og Østergaard har matrikel nr. 35, men på historiske matrikelkort kan man se, at bygningerne i bakkerne er streget over og matr. nr. 35a er ændret til 35c. I dag hører Østergaards jord vist til Hedegaard.

Ejendommen har tilhørt Rasmus Rasmussen, f. 1863 på Asbækholt, sønnen Jens Rasmussen f. 1894 i Skellet, og senest næste generation Christian og hustruen Karen Rasmussen.

Ørsø Møllegård på Højmarksvej 7 hed oprindeligt Møllehuset og arealet, matr. 95c, er udskilt fra Kobbermølle, matr. 95a. Ejendommen har i hvert fald fra 1852 været udskilt, idet den da optræder som en selvstændig ejendom i skøde- og panteprotokollen. Møllehuset blev i 1889 købt af Jens Madsen. Hans søn, der overtog ejendommen, hed også Jens Madsen og hustruen Metha. De havde to børn, Henning og Ingrid. Henning overtog ejendommen efter faderen indtil den solgtes til Henning Larsen.

Det kan anføres at hele området før 1850 henlå som uopdyrket hede. En del af arealet hørte til min tipoldefars (smed Anders Jensen) ejendom ved Lyngmose, nu Dorfvej 26 og matr. 26. Hans søn, min oldemors broder, Kresten Andersen, født 1826 i Lyngmose og uddannet smed ved faderen, overtog arealet på Kousheden – nu Hedegaard, Åkjærvej 25, matr. nr. 26 m. fl. – med en hel masse uopdyrket hede. Han gik i gang med opdyrkning, senere hjulpet af en søn, Jens Jørgen Christensen, født 1868, så husmandsstedet/smedjen blev til en gård. I Kongenshus Mindepark med de jyske hedeopdyrkere, blev der sat en mindesten over Kresten Andersen og hans hustru Karen Marie.

Tilsvarende må Møllehuset have været hede eller eng til Kobbermølle.

Over for Møllegaarden ligger ejendommen Højmark, Højmarksvej 8. Ejendommen er en statsejendom – bygget i 1930-erne. Der boede Chr. Andersen og Larsine. De havde børnene Ammy, Orla, Solvej og Margit. I 1956 overtog Chr. Andersen sit hjem, gården Dammen ved Asaa og solgte Højmark til Herdis og Herluf Poulsen, en søn fra Hedegaard.

Inde på marken vest for Højmark mellem Åkjærvej og ejendommen Diget var der i min drengetid et hus, der ikke ses at være særskilt matrikuleret. I huset boede "Korrekræn", Kristian Kristensen. Hans hustru døde som ung i 1929, og deres to drenge, Jens Peter og Holger, kom i pleje. Efter Kristian Kristensen flyttede blev huset fjernet – før huse på landet fik nummer.

Urmagerstedet, Åkjærvej 18, Hønborgbro, tilhørte sidst i 1800-tallet Marianne og Julius Nielsen. De havde børnene Søren og Marie. Søren blev gift med datteren på nabogården og de overtog denne. Marie blev gift med en søn fra Klemmen i Ørsø, kreaturhandler Niels Nielsen. Julius Nielsen døde ret tidligt og Marie og Niels boede på gården ved Maries mor, hvor de i 1914 fik sønnen Julius Nielsen. I 1945 fik Marie og Niels Nielsen bygget et nyt hus, Ørsøvej 87, hvortil de flyttede. Et år eller to senere overtog deres søn, Julius, ejendommen efter bedstemoderen. Julius og Karen havde børnene Henning, Knud og Kurt.

Aakjærvej 17, Hønborgbro, ejedes sidst i 1800-tallet af Niels Sillars Jensen, der var født i Lille Løgtved i 1850. Der var flere børn, som alle fik efternavnet Hermansen som farfaderen. Den yngste, Bodil Marie Hermansen, blev gift med sønnen fra nabogården, Søren Nielsen. I min drengetid blev han altid benævnt

Søren Urmager. Efter dem blev gården overtaget af Søren Niensens nevø og nabo Julius Nielsen, og derefter overtager Julius's søn Henning.

Tusgaard, Åkjærvej 16, ejedes indtil 1905 af Lars Peter Kristensen. Ved hans død giftede datteren af første ægteskab, Jensine Marie, sig med Mads Chr. Jensen fra Agersted og de overtog ejendommen. Jensine Maries to yngre halvøskende voksede op hos dem. Den ene var Jens Tusgaard. Efter Mads blev ejendommen overtaget af sønnen Møller og svigerdatteren Lilly.

Agertveden, Åkjærvej 15, (senere Jens Hedemarks hus) var oprindeligt en ejendom og ved folketællingen i 1880 ejedes den af Niels Sillars Jensen, der er nævnt under Åkjærvej 17. I 1888 solgte han bygningen til Peter Veirum, der i 1941 solgte til Olenius Veirum, som i 1945 solgte til Mads Chr. Jensen – Mads Tusgaard. I 1953 blev huset overtaget af murer Jens Tusgaard – Jens Peter Kristensen, hvis hustru, Ottomine, under flytningen blev dræbt ved et færdselsuheld i krydset Åkjærvej/Ørsøvej. De havde tidligere boet Ørsøvej 59 og på St. Ravnholt. Af Jens Tusgaards børn erindrer jeg kun Mary og Inger. I 1972 blev huset købt af Jens Hedemark, men om der var andre ejere mellem Tusgaards og Hedemark er jeg ikke bekendt med. I min drengetid var huset en lang lav bygning med stråtag.

Ejendommen Åkjærvej 14, Petersminde, ejedes af Jørgen og Marie Bertelsen. Jørgen havde overtaget ejendommen efter forældrene, Peter og Karen Marie Bertelsen. Jørgens hustru, Marie, var fra Guldager i Agersted. De havde to døtre, Birthe og Ingrid.

Hønborgvej 3, Milholtsvad, ejedes sidst i 1800-tallet af Simon Peter Kristensen, der var født i Melvad i Thorup 1855. Efter ham blev ejendommen overtaget af sønnen Mandrup. Mandrup og Anna havde børnene Dagmar, Ingeborg, Karen og Simon, og ejendommen gik videre til næste generation, Simon og Ruth. Ruth og deres søn, Preben Melvad Kristensen, bor der stadig. Før Ørsø fik stadion i 1948

erindrer jeg, at Ørsø spillede deres hjemmekampe i Mandrups kreaturhegn ved gården. Omklædning foregik på loen i laden, og hegnet skulle før kampen lige ryddes for de mest bløde kokasser. Under en kamp havde en af egnens store drenge været i spillernes lommer i laden, hvilket gav røre på egnen.

Hønborgvej 5, Hønborgkrog, solgtes i 1935 af Chr. Larsen til Aage Thomsen, der var fra Lilleskoven i Thorup. Helga og Aage havde to børn, Laurids og Maren.

Milholt 14, Bøgensvang, ejedes indtil 1936 af Kristian Pedersen (Bøgh), hvis datter, Anna, blev gift med Mandrup i Milholtsvad. I 1936 fik han bygget hus, Ørsøvej 83, og solgte Bøgensvang til Søren Simonsen, der var fra Agersted. Margrete og Søren Simonsen havde børnene Gunnar, Arne, Ove og Lissy. Jeg gik i klasse med Ove i alle årene i Ørsø skole. Ejendommen blev overtaget af sønnen, Gunnar, og efter hans død blev den solgt til Jens Eigil Hermansen i Lille Kokkenborg, der har fjernet alle ejendommens bygninger.

Milholt 16, Store Fælden, ejedes af Christian Christensen, der havde overtaget den efter forældrene. Marie (Mie) og Christian havde børnene Rita, Margit og Ingrid, samt nogle yngre jeg ikke erindrer navnene på. Der hørte et hus til Store Fælden, Jacobsminde, Hønborgvej 3. I min drengetid var det udlejet, men da Chr. Christensen døde boede Mie en overgang i huset.

I huset Hønborgvej 6 boede Niels Kr. Kristensen og hustruen Anna Johanne. Jeg gik i skole med børnene Asta, Ove og Arne derfra.

I huset Hønborgvej 4 boede Niels Kr. Svendsen og hustruen Barbara, der ifølge tingbogen købte huset i 1935. Jeg har kendt to af børnene derfra, Henry Svendsen, der sammen med Nanny byggede hus på Dorfvej i Ørsø, og Grete, der var gift med A. Dam Andersen, Gl. Kongevej 51, Ørsø.

Ejendommen Hønborgvej 2 var oprindeligt en vindmølle der hørte til Kobbermølle, men vindmøllen blev nedlagt i 1916, og ved jordtilkøb blev den til en selvstændig gård. Den ejedes af Jens Peter Pedersen og hustruen Anine, der i 1942 ifølge tingbogen solgte til sønnen Martinus Pedersen og hustruen Ingrid. Ejendommen er vist stadig i familiens eje.

Ejendommen Buurvej 9 ejedes fra 1931 af Johanne og Carl Christensen. Der var flere ældre børn, og jeg erindrer fra skolen de yngste, Mary og Ruth. I 1985 overtog sønnen Herman stedet.

Kobbermølle, Ørsøvej 29, ejedes fra 1918 af Gyda og Elivar Jensen. De var ældre mennesker og af deres børn erindrer jeg kun Ellen Møllgaard og den yngste søn, Arne. Ejendommen blev overtaget af et barnebarn, Villy Møllgaard, der i 1969 solgte til Jørgen Christensen.

Ørsø skoledistrikt var dengang stort, det omfattede Hønborg mark, Asåvej 21 (Kjeld og Kirsten), Milholt (Magny Thomsen) og Tusbrovej (Poul og Eigil, Tusbrovej 4), samt Bjergvej og noget af Kirkevej. Jeg gik i skole sammen med bl. a. Karl Oluf Pedersen fra Lisehøj, og Doris og Torben Vestergaard fra Hulens Mark. Der var også børn fra Ottesgaard, Skyttestedet, Kattensdal og Stenhulsvej. På skolefotoet fra Ørsø skole 1951-1952 er der 102 børn, og der var kun to klasseværelser samt et interimistisk undervisningslokale i gymnastiksalens omklædningsrum. Der var to faste lærere, førstelærer Alfred K. Sommer og andenlærer Margrethe Lauridsen, samt en vikar, der underviste i omklædningsrummet. Ved skoleårets slutning 31. marts 1952 gik den ikke længere. Børnene fra Hønborg mark blev flyttet til Åkjær skole, og børnene vest for Storskovvej blev flyttet til Dronninglund skole.

Om Ørsøs fodboldbane har jeg skrevet lidt under Milholtsvad, men ifølge tingbogen købte Ørsø Idrætsforening den 20/4-1948 det kommende stadionareal af Magna og Carl Olsen, Ørsøvej 43. Jeg husker der var mange frivillige som kørte med trillebør lige efter for at jævne arealet. Chr. Christensen i St. Fælden sponsorerede en granstamme fra hans skov bag mølledammen i Røverstedbro. Stammen blev kørt til min bedstefar, Jens Jakob, der da boede Ørsøvej 55, og hans bidrag var at lave den til en flagstang før stadionindvielsen.